

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

A szerkesztőség és kiadóhivatal ideiglenes helyisége:
BUDAPEST, IV., SEMMELWEISS-U. 4.
Hirdetés díjszabás szerint. — Kéziratot nem adunk vissza.

Főszerkesztő: Dr. FÜRTH BÉLA
Felelős szerkesztő: Dr. LUKÁCS IMRE
Főmunkatárs: Dr. SZTERÉNYI GYULA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 5.— korona
Fél évre 2.50
Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik minden vasárnap.

Tisztelt barátainknak, olvasóinknak, előfizetőinknek, munkatársainknak boldog husvétii ünnepeket kíván

a szerkesztőség

Feltámadt.

Midőn a természet, a tél hosszú merevségéből új életre kel, akkor ünnepli a kereszténység legnagyobb ünnepét, isteni Alapítójának legszentebb emlékű ünnepét, feltámadását, a husvétot. A Megváltónak nem a világrajötte lesz legszebben megszentelve; hanem igenis a kereszténység legfenségesebb ünnepe az, midőn a halottaiból feltámadott Emberfia emlékeztét üli.

A Világmegváltója úgy született mint minden más ember; úgy lépett a világba, mint előtte és utána az emberek milliói. De van egy óriási különbség közte és a többi összes emberek között és ez az, hogy ő saját erejéből ismét életre kelt. Erre nem volt és nem lesz képes ember soha, aki csak ember! Az ami a kialudt életbe új erőt, új vért és mozgást önt, ez egy olyan nagy hatalmat követel, amire csakis a Teremtő képes. Ezért van meg a Feltámadottban a mi hitvallásunk, mint a Teremtővel egy lényegű fiuban, az Istenben.

Aki ebben az egylényegű Istenben hinni nem akar, az nem hisz a feltámadásban sem. „Senki sem tud halálából ismét életre kelni, feltámadás nincsen.“ Így szeretné ezt a hitetlenség magának érthetővé tenni, igaznak látni. De mégis — kérdezi önkénytelenül a hitetleneknek gondolkodó része — honnan van az, hogy évezredek át az általános hit, de nemcsak hit, hanem valóban tudás és meggyőződés

a hívőkben, hogy a kereszténység Alapítója: Jézus Krisztus, saját erejéből feltámadott? Ez a hit, hogy a kiszemelt Emberfia saját erejéből életerősen feltámadt: talán megmagyarázható a természetből; hiszen évről-évre látjuk, tapasztalhatjuk a természet tavaszi ébredését, feltámadását az új életre. Így talán a természet feltámadása a kereszténység Alapítójában lett személyesítve? Hiszen a régi pogányok minden természeti erőnek egy-egy külön istent tulajdonítottak; így van talán ez, a kereszténység megfinomodott vallásában is, Alapítójának feltámadásával. Így gondolkodnak a hitetlenek.

Beszélhet a hitetlen világ amint akar. De hogy a feltámadás kimondhatatlan hatalommal nyomta bélyegét az emberek millióinak életére, lelkére, szívére, kedélyére, hogy ezért az eseményért évszázadokon át százak, ezrek és milliók adták oda életüket és vérüket — mivel ezen igazságba való hit kétségen kívül álló — ezek tények! Ezek tények, melyeket senki sem bir megdönteni. Egy feltevés, egy kedvenc eszme vagy babona képes az embereket egy időre elvakítani, de évek múltán elhalaványosulnak. Így a pogányoknak, a törököknek stb. sok jámbor történetük van; de ezeknél eltűnik rövid időn belül a hit, a józan megfontolásnál látható lesz a mese-monda. — Nem úgy a kereszténységben! Két ezred éve áll már fent a hit a Feltámadottban. Ez az alapja az egész kereszténytanításnak, mely terjed, erősödik századról-századra, egyik néptől a másikra. „Ha Krisztus fel nem támadott, akkor hiába vaió a mi hitünk,“ ezen áll és ezen dől meg a kereszténység Szent Pál szerint. De Krisztus feltámadását vele hiszi és hitte az egész keresztény világ.

De nem csak a nép hiszi ezt; hanem hiszik és hitték az emberiség szellemi vezérei is, akiket mindnyájan mind lángeszű tudósokat, feltalálókát és művészeket tisztelünk és akik előtt meghajlunk. És midőn mi mindannyian ezekkel közösen hitünket bátran és nyíltan valjuk: ez adja nekünk azt a büszke öntudatot, hogy mi és egyedül mi követjük az igazságot, mivel mint igazságot megismertük.

Rösler Ignác.

A képviselőtestület ülése.

Budafok község képviselőtestülete 17-én tartott rendkívüli közgyűlést, melyet pontban 3 órakor nyitott meg Handl községi bíró.

Az első tárgy a vízvezetéki szerelési munkálatokra beadott ajánlatok felett való döntés volt. Mindössze 5 ajánlat érkezett be, melyek közül legolcsóbb Bleicher Ferenczé, az előjáróság ezt is javasolta elfogadásra. Több képviselőtestületi tag azonban úgy látzik más véleményben volt. Először is Krist K. Ferencz állt elő azzal, hogy nem ajánlja Bleicher ajánlatának elfogadását, mert nagyon olcsó. Ő beszélt szakértővel, aki azt mondta neki, hogy ily olcsó ajánlat mellett Bleicher vagy csak rosszat csinálhat, vagy ráfizet. Miklóssy egy ad-hoc bizottság kiküldését kéri. Krist nem tudja, hogy sürgős-e a dolog, mire Handl kioktatja, hogy a régi vállalkozó szerződése már le is járt. Miklóssy szerint ez a szerződés meghosszabbítható. Dózsa mérnök szól még a tárgyhöz; Bleicher azonban megunta a dicsőséget, felállt és visszavonta az ajánlatát. Krist erre azt indítványozta, hogy Bleicher-t válasszák be az ellenőrző bizottságba. Handl azonban újból nem vehette figyelembe ezt az indítványt s előbb kérdést intézett a képviselőtestülethez: vajjon elfogadja-e Bleicher ajánlatának visszavonását? Erre azonban nem került sor. Majd Bleicher indítványozta, hogy szólítsák fel a többi ajánlkozókat újabb és olcsóbb ajánlat tételére. Handl bizottság kiküldését javasolja s bár Krist ezt újból ellenzi, Filó

pártoló felszólalása után, ki *Bleicher* visszalépésének tudomásul vételét is ellenezte, nagy zaj között elfogadják s az ajánlatok felülvizsgálatára *Ott*, *Kollerits* és *Dózsa* mérnököket mint szakértőket küldték ki.

A vízmű kibővítésének kérdése volt a második tárgy: az, hogy kutakat furjanak-e, vagy szűrőket állítsanak fel. Az előjáróság ismertette az állami felső ipariskola szakvéleményét, mely szerint a megvizsgált kutak vize 16·3 keménységi fokú, salétromsavas, táplálkozásra és háztartáshoz nem alkalmas. Az előjáróság azt javasolta, hogy a kutakkal való kísérletezéssel fel kell hagyni s majd új javaslattal áll elő a kibővítés kérdésében. *Filó* kérésére *Miklóssy* zajos derűtség között jelenti ki, hogy ő ugyan vizet általában nem iszik, de azt meri állítani, hogy a tifuszjárvány nem a vízvezetéki víztől van, mert akkor több megbetegedés lenne. Nem ajánlja a kutrendszer azért, mert a víz ma 16 keménységű fok, holnap — ki tudja? — 40 is lehet s a szegény nép fizetné az évi 12 korona vizdíjat s a vizet még sem használhatná. *Krist* is a szűrőrendszer mellett van. *Filó* kérdéseire *Kollerich* mérnök mint szakember ismerteti az ügyet s *Dózsa* is a kutrendszer ellen szól. Így aztán az előjáróság javaslata el is fogadtatott.

Jóváhagyták azután a *Filó*-féle Mérő-utcai ovodaépület megvételéről kötött szerződést, mely szerint a 19,500 kor. vételi ár a megyei jóváhagyás után 8 nap alatt fizetendő. Majd az 1909. évi számadások felülvizsgálására bizottságot választottak s ennek tagjai lettek a következők:

Bleicher Ferencz, *Hochbaum*, *Eberhardt* Antal, *Filó* Géza, *Fischer* Jakab, *Haasz* Ferencz, *Hauszmann* Ferencz, *Hottowy* Ferencz, *Krist* K. Ferencz és *Werl* Ferencz.

Utánna csupa apróbb tárgy következett.

Tudomásul vették, hogy a segédjegyzők fizetésemelését jóváhagyta a megye; elutasították *Csapó* Rezsőt *Geilmann* József Beer-t, *Orbán* Géza és *Ilona* illetőségi kérelmeit, *Papp* György ellenben budafoki illetőségűnek elismertették; tudomásul vették, hogy *Záborzsky* Lőrincz a megye budafoki illetőségűnek mondta ki. *Abeles* Dávid 1908. évi 1570 kor. értékű vízidíjhátralék törlése iránti kérelmével visszautasított, mert — mint az indoklás mondja — ha a házvezetékben volt a hiba, annak jókarban tartása az ő kötelessége lett volna.

Engedélyezték azután *Fischer* Zsigmond és *János*, *Frey* Jakab és társai és *Szieber* János telekfeloszlását, míg *Pentz* Antal, *Fleck* György és társai és *Novák* Ignác hasonló tárgyú kérelmét az április 21-iki rendes közgyűlésre tűzték ki, *Paulik* Jánost pedig, ki telkének feloszlását (s nem ennek engedélyezését) kérte, illetőség hiányából elutasították.

Feliczi Alajos és társai vízvezetéki cső lefektetése és utca elnevezése iránti kérelmükkel elutasították, illetve azt határozta a közgyűlés, hogy a csövet úgy fekteti csak le, ha az összes költséget viselik. Így járt *Petró* Tamás is, ki a Kőbánya-utca 5 számú házhoz kérte a vízvezetéki cső lefektetését s aki azzal utasított el, hogy a község vagyoni helyzete ezt nem engedi . . .

Mindezen tárgyaknál egyetlen felszólaló sem volt.

Szalay Ferencz Károly saját költségére kérte a vízvezetéki cső lefektetését azon feltétellel, hogy a költségekhez a későbbi fogyasztók hozzájárulni tartoznak. Az előjárósági javaslat ezt elfogadásra ajánlja úgy, hogy a cső 1915 december 31-ig csak *Szalay* engedélyével furható meg. *Filó* a mások által fizetendő díj megállapítását javasolta, míg

Miklóssy ezt a kötendő szerződésben kívánta megállapítani s a közgyűlés így is határozott.

Sándori Rezső Kossuth Lajos-utcai házat kínálta a községnek 23.000 koronáért, amire főleg keresztutca nyitása céljából *Handl* szerint szüksége is lenne a községnek. Ezt is az áprilisi közgyűlésre tűzték ki.

Majd a megyei tanfelügyelő levelét olvasták, mely szerint az állam hajlandó lenne a Kelenvölgyben ovodát állítani, ha a község telket ad, arra — 3 százalék ovodaadóból — épületet emel, a jókarbantartást, biztosítást s az évi nagy-takarítást vállalja s az évi 24 kor. ovónői nyugdíjjárulékot viseli. A felszerelésre és ovónői fizetésre és ha a 3 százalék ovoda-adóból az építési költség nem futná: ennek többletére pedig államsegélyt kérhet a község. Az előjáróság javaslata szükségesnek mondja az ovoda felállítását, tekintve hogy ott 64 ovoda-köteles gyermek van, de anyagi áldozatot — az ovónői 24 kor. nyugdíjjárulékon kívül — nem vállal. Az ovodát a jelenlegi iskolaépületbe kívánja elhelyeztetni, amely úgy is kiürül. *Krist*, *Miklóssy* és *Filó* felszólalása után ezt egyhangúlag el is fogadták.

Weinhammer Antal az iránt adott be kérvényt, hogy a község küldöttséggel járjon el egyik nagy vállalatnál, hogy az bocsásson olcsó jeget a helyi kereskedelmi és közszükséglet feezésére. Az előjáróság ezt nem ajánlja elfogadásra, mert a községhez nem méltó, hogy magánosokhoz küldöttséggel forduljon, ellenben kijelenti, hogy betegek részére gondoskodott jégről; *Miklóssy* szerint minden gyógyszerárban lesz kapható jég. Ebbe aztán — és a patikai árba — bele is nyugodtak. A betegek hát kapnak jeget jó pénzért, a kereskedők meg előveszik azt a jeget, amit két éve aszaltak maguknak.

Króner István és *Zobda* Iózsaf utkapa

TÁRCZA.

HUSVÉT NAPJÁN.

Ahol csüggedt szív dobog ma,
Szálljon oda, mint zsolozsma
Csiz, pinty éneke;
S töltsé meg azt dalvirággal,
Aranyfényű napvilággal
Telised-tele.

Hová napfény nem fér soha,
Hol nem nő, csak dudva, moha,
Sziklafal között:
Ne legyen ma sötét, árva,
Fürödjék meg fény sugarba'
Madárdal között.

Ne legyen ma zord sötétség,
Ne legyen ma gond és kétség.
Mely kenyérért vív.
Ne csillogjon könny a szemben,
Ne vivődjék gyötrelemben
Az emberi szív.

Fény, illat és madárénekek
Töltsé be a mindenséget,
Hol csak szív szeret,
Ti husvéti arany napok
Ragyogjatok, ragyogjatok
A világ felett!

Feleki Sándor.

Öreg honvédek.

(Második, befejező közlemény).

Fölkelt, az ágyához bukdácsolt, a gunyát ügyetlenkedve, babráló erőlködéssel lehuzta magáról, felült a mafrácson, nevetgélt, vigan mondogatta:

— Én, én vagyok erős? . . . csak meg kell nézni . . . én már öreg vagyok, én már gyöngye vagyok . . . csak egy kicsit kell még várnom, én már nagyon gyöngye vagyok . . . mondták azt nekem ott, ahol azt tudják . . . Kellemes Gábor nem fog többé kéregetni . . . eltartja a község . . . a Boldogfalva község . . .

Kellemes Gábor ásitott, eldőlt, nevetgélt, ümmögött, majd csendesen vaczogott, rossz lábait igazgatta, csiklandósan egymásra fonogatta és mosolygósan, hirtelen elaludt. Öreg koldusokra kedvesen ráborult az álmos éjszaka.

rok fizetésjavítási kérelmére az előjáróság azt javasolta, hogy ápril. 1-től előbbinek 6 évi szolgálata folytán havi 10, utóbbinak 3 évi szolgálata folytán havi 5 koronával emeljék a fizetését. A képviselőtestület azonban sem ezt nem teljesítette, sem *Köch Jenő* és *Müller J kab* sem *Lang Lipót* hasonló kérelmének nem adott helyt, ellenben tárgyalás alá vette Weinhammer Antal irásos indítványát a községi tisztviselők és alkalmazottak fizetés-rendezéséről.

Itt már nagy vita indult meg. *Weinhammer* bizottság kiküldését kérte, mely állítson össze rendes szolgálati szabályzatot; fokozatos, 5 évi előlépés mellett állapítsa meg a kezdőfizetéseket, a lakbéreket, a korpótléket; rendszeresítse 40 évi szolgálat után a teljes fizetést nyugdíjjal, hogy a képviselőtestület ne legyen kénytelen folyton fizetésjavítások felett határozni, ami kellemetlen a kérelmezőre is és a képviselőtestületre is. Az előjárósági javaslat úgy szólt, hogy a képviselőtestület utasítsa az előjáróságot, hogy a községi szabályrendeletet dolgozza át és terjessze elő.

Krist pártolta az indítványt s a törvényhatóságot akarja megkeresíteni ennek kidolgozására. *Miklóssy* kitanítása után *Krist* rangsort és a munkakör beosztását is megállapítani kéri. *Miklóssy* ellenzi az utóbbit, mert akkor betegség esetén senki sem vállalná a helyettesítést, hivatkozván az ő megállapított ügykörére. Ő úgy tudja, hogy az állami hivatalokban is azért van nagy hátralék, mert ha valaki beteg, nem helyettesíti senki. Különben is a budafoki községi személyzet kevés, a munka pedig sok. *Weinhammer* rendet akar teremteni a fizetések dolgában. *Filó* is kívánatosnak látja ezt, mert akkor kiki — mint a fővárosnál, ahol ő van — megy előre a számlálétra és nem lesz joga senkinek sem

fizetésemelést kérni legfeljebb csak segélyt. *Reuber* a hivatalos órákat hozza elő s a mértékhitelítő hivatal alkalmazottjai ellen emel panaszt. *Miklóssy* felhívja, hogy panaszát nála jelentse be. *Filó* kérdésére kijelenti végül *Miklóssy*, hogy körülbelül egy hó alatt elköszül a tervezet. Erre elfogadják a határozati javaslatot s a fizetésjavítás iránti kérényeket leveszik a napirendről.

Még a *Tóth József* utcai ovoda miatt volt egy hosszabb vita. Ez az ovodaépület ugyanis olyan rozoga állapotban van, hogy az ovónő kénytelen volt kiköltözködni belőle. Az előjáróság azt javasolta, hogy az épületet hozassák rendbe, emeljék fel egy méterrel, csinálják meg a szükséges átalakításokat, hogy az ovónőnek is meg legyen a neki járó 2 szobás lakása; rakassanak új ajtókat, ablakokat, stb.; mindezekre valamely vállalkozótól szerezzenek be ajánlatot, egyelőre pedig fizessék az ovónőnek a lakás helyett járó havi 30 kor. lakbért.

Weinhammer tiltakozott ez ellen először. A régi ovónőnek 30 éven át e'ég volt egy szoba, legyen elég a mostaninak is; különben sincs két szoba butora. A közgyűlés dicséretére legyen mondva, nagy zaj tört ki erre; mindenki beszélt egyszerre (ez már nem dicséret), a szomszédjának vagy az átellenében ülőnek. *Bozsányi Gusztáv* szép, higgadt beszédben fejtette ki, hogy az épületet tényleg javítani kell. *Miklóssy* bizottság kiküldését kérte. *Handl* azt látná jónak, ha a házat eládnák; erről tegyen — ugymond — az építő bizottság jelentést. *Weinhammer* csatlakozik ehhez. *Filó* ellenzi, hogy 30 kor. fizetessék az ovónőnek, mert csak egy szobát vett bérbe. *Reiber* szenvedélyes szavakkal ajánlja, hogy az építő bizottság csak meszeltesse ki az épületet s ha ez nem lesz jó az ovónőnek: hát vegyen magának egy

kastélyt. *Filó* kifejti, hogy 2 szoba, konyha jár neki, de ez átmeneti állapot, huczolkodják hát be az ovónő az egy szobába s a másikért fizesen a község bizonyos összeget. *Bozsányi* ezt 15 kor.-ban kívánja megállapítani s ezt el is fogadják.

Az uszoda-bizottság tette meg ezután jelentését, mely szerint a fából készült uszoda ifj. *Eberhardt Vilmos* ajánlata szerint 19000 koronába jönne s évi fenntartási költsége 3700 kor. volna, a vasszerkezetű 23560 koronába kerülne, de az én karbantartása csak 4—500 kor. lenne. Ez összeg fedezve lenne a részben 10000 kor. kamatmentes kölcsönből, részben a községi pénztárból. Az előjárósági javaslat ennek megszavazását és a megyéhez felterjesztését kérte.

Filó szerint a festés évenként 240 k.-ba jön. Ezen azután nagy vita indult meg, hogy festéskor szét kell-e szedni az uszodát? *Dózsa, Krausz, Reiber* és *Miklóssy* ismételt felszólalásai után *Filó* kérdezte meg még, hogy honnét lesz fizetve az ára, mire *Miklóssy* kijelentette, hogy van pénz a pénztárban Azután egyhangulag elfogadták a javaslatot.

Végül *Krist Károly Ferencz* állt föl és szónokolt ekképen: „Nem tudom ki az az „előkelő idegen“, aki néhány ülésen köztünk helyet foglal s itt jegyzi az ülés befolyását. Nem ösmerem. De kérem a főjegyző urat, hogy intézkedjék, hogy ez a jövőben ne történjék“, *Miklóssy* megmagyarázta azután tüntént *Krist*-nek, hogy az „előkelő idegen“ e lap tudósítója, aki nem a saját jószántából ült le az asztalhoz. Előzőleg — ugymond — volt nála benn és a törvény szerint neki kijáró külön hirlapirói asztal beállítását kérte, ennek azonban ő fizikai okból eleget nem tehetett, ellenben fölkerete, hogy addig, amíg ez ellen kifogást nem tesznek: foglaljon helyet a tanácskozó asztalnál. S maig nem is

Valahol messze, két öreg ember halódott . . . A hősakállu tisztogatta magát, belenézett a szívébe és megijedt a bünöktől, amiket elkövetett, vizsgálgatta az élete utját — rajongó imádkozással — és alázatoskodott az égiek előtt, hogy szegény volt, mindenki eltaszította magától, a kicsi csalásokkal nem nagyon bántotta az embereket, rosszabbak voltak azok, de most szent életre készül és irgalmas legyen az Isten, ha már élteti őt, ha már a pogány, rossz emberek közül kiválasztotta őt. Kora reggel kiállt a templom elé, serényen forgatta az olvasót és fölemelte az imádságos szavát; hívő, jószágos arczzal alamizsnát dobott a kalapjába. Ha csendesebb volt a tájék, megpihent, beszélgetett a szomszédjával.

— Szegény Péter az éjszaka nagyon rosszul volt . . .

A szegény Péter barátja minden reggel

hozott új híreket, hogy borogatta az apostolt, ütötte a hátát, hogy meg ne fulladjon, a tejet se akarja már, ugy, verekedve önti a szájába; a plébános ur ezt megparancsolta . . . Pétert szerette a püspök ur is. Péter nem tud aludni, a múlt éjszaka is nagyon dobálta a kórság, odament az ágyához és Péter belékapaszkodott a karjába és sirt:

— Ugy-e én meghalok? . . . Ugy-e engem már nem visznek a szentséges lábmosásra . . . és más lesz az apostol . . .

A szegény Péter sirt, én vigasztaltam, forró ujjaival szorongatta a kezemet és imádkozott, zsoldárokat dalolt, ijesztő szemekkel rám nézett és félrebeszél:

— Az új ruha, a pénzes zacskó az enyém . . . az új ruhában fektessenek a koporsóba, a pénzes zacskót tegyék a fejem alá . . .

Mondtam a szegény Péternek:

— Péter, Péter, maga nem hal meg, maga velünk jön a Bazilikába . . .

De Péter forgatta a szemét és lármázott:

— Az új ruha, a zacskó az enyém . . . nem adom . . . nem adom . . .

A Péter barátja reggelenként hiven elmondta az apostol kinszenvedéseit, a hősakállu hallgatta; elgondozva sóhajtott, az olvasót nyugtalan ujjakkal babrálta és mondta a Péter barátjának:

— A szegény Péter . . . pedig az új ruhát, a zacskó pénzt nem viszi magával . . . nem viheti . . .

A kis szobában hajnalkor, este az aggasztán cerimóniázott. Ha nyugovóra tért, hanyatt feküdt, a két kezét a mellén imádságosan összefonta. Szent képeket gyűjtögetett, egy kicsi számolty tarka kendővel leborított és a kuckóban oltárt emelt, hordta rá a

volt ez ellen kifogás. *Krist*: „Nohát én teszék kifogást!” *Miklóssy* erre kijelentette, hogy hirlapírói asztalt fog beállítani, es boldog Husvétot kívánt *Krist*-nek és a többi képviselőknek. Az elnöklő *Handl* pedig sietett bezárni az ülést

Budafoki problémák.

Dr. Spitzer Gusztáv esete.

Az „Esti Ujság” 23-iki számában egy budafoki történetet ad elő. Egy hirlapíró, meg két előkelő öreg ur és a 1769. számú rendőr a Margit-rakpart 24. számú háza előtt egy kis síró parasztleányt találtak, ölében, bebugyulálva egy kis gyerek holtteste. A leány kérdésekre következőleg sirta el a maga baját s ezt a főkapitányságon is jegyzőknvbe vették:

„Budafokon szolgált a leány: *Molnár Mária*, 19 éves. Egy *Meichal Pál* nevű odavaló halásztól bajba került, s mikor már nem tudott tovább szolgálni, a múlt hónap végén bejött az új Szent János-kórházba s itt április 1-én egy kis fiúnak adott életet. Meg is keresztelték *Palinak* a fiút. Aztán elbocsátották a kórházból s egy ilyen járatlan parasztleány nem tud semmit Állami Menedékhelyről, Gyermekekvédő-Ligáról ha senki nem szól neki. Nem szóltak, hát ment haza a faluba s ott a Fő-utca 16. szám alatt *Motajsz Lőrincz* gulyásnál szállt be kvártélyra. Megmaradt kis pénzecskéjéből édegett már két hete s úgy volt, hogy a mint helyet kap, dajkának szegődik, a hová a fiát is magával viheti.

De pénteken éjszaka nagyon sirt a gyerekek, a házbeli nem tudtak tőle aludni, hát kicsapták *Mariát*, hogy a széna-félszer is jó meleg, menjen oda aludni. Kiment és reggel nem igen akart szopni a gyerek, hanem in-

kább csak hörgött. Bolond passziójuk van az ilyen kis cselédgyerekeknek, reggelire levegőt hörögnek. Az újdonsult anya nem vette tréfára a dolgot; elment *Budafok községi orvosához*. A nevét nem tudja, kint van az ajtaján az irás.

A budafoki községi orvos, azt mondja az anya, két lépésnyi távolságból rá nézett a gyerekre, a mint ő éppen csak a kendőt szét-huzta fölötte s azt mondta:

— Menjen be Budapestre, ott vigye valahova. Maga nem budafoki illetőségű, a maga gyerekéhez nekem semmi közönt.

Még akkor, délben jött a fiatal anya a beteg gyerekkel Budapestre. A budafoki uton nagyon rosszul lett a gyerek, a kaszárnya körül van egy orvosi tábla, mondták az emberek: oda menjen, mutassa meg a fiút, mert alighanem baj van vele. Fölment ahhoz az orvos urhoz, ez még ezt mondta:

— Angyalom maga Budafokon lakik, hát csak vigye oda a gyereket. A községi orvos ur tartozik gyógyítani.

A gyereket meg sem nézte ez a budafoki-uti orvos ur, pedig *Molnár Mária* azt hiszi, hogy már akkor haldoklott. Hát csak hozta tovább és hurczolta tovább végig és a kábult, tanulatlan fejével vltte addig, a mig ki nem merült s akkor leült a Margit-rakodóparton a padra. Hogy kihez menjen ő, ha meg is halt a gyerek. Nem merte megnézni, csak ült a padon.

Jött a két öreg ur sétálni s hozták a rendőrt.

A rendőr aztán bevitte *Molnár Mariát* s jó, ha meg nem indul most ellene az eljárás: gondatlanságból okozott emberölés miatt. Akkor *Molnár Mariát* le fogják csukni.

A halász pedig tovább fog halászni a Dunán, a gulyás nyugodtan fog aludni éjszaka és a budafoki községi orvos és a budafoki-

uti orvos ur pedig tovább fognak orvoskodni.“

*

Igy szól az *Esti Ujság* cikke. Nem akarunk sem elébe vágni a szükséges vizsgálatnak sem íteletet mondani minden szereplő meghallgatása nélkül. Hanem azt igenis várjuk, hogy a két orvos ur álljon elő, nyilatkozzék az odiózus ügyről és tisztázza magát. Mert kérjük szépen, a közmondás szerint a hallgatás nem csak aranyat jelent, hanem beleegyezést is.

Az ügy érdemi részére jövő számunkban térünk rá.

Tétényi levél.

A nagytétényi szabadság-ünnep.

Mult számunkban megjelent tudósításunkban ígéretet tettünk, hogy leközlöljük *Lovász Nándor* márcziusi versét, melyet a szerző a nagytétényi Iparoskör estélyén személyesen olvasott fel. Szűk terünknel fogva csak e helyen tudunk megfelelni vállalt feladatunknak. Ime tehát a költemény:

HAZÁMHOZ.

A mult napoknak fénylő ponjain
Egy pillanatra megpihen szívem;
A vágya itt merit vigasztalást,
Itt lát reményt jövője képiben.
Honnan erő sugárzik szertesét,
S dicsfény övedzi nemzetem nevét.

Ahol dicsően küzdve sirba szállt
E szép hazának nagyja, apraja,
S pirkadni kezde hosszú éj után
Az ébredésnek legszebb hajnala,
Hol egy vigasz maradt reánk csupán:
Rablánczaink lehullanak talán!

parasztvirágokat, a muskátlikat, a bazsalikomot, a mécses félnék hunyorgása ráderenggett az apró és nagyobb szentek szép, színes ábrázatára. A koldusok este és hajnalban rakosgatták a krajczárjaikat, beteg testük szűkölt a fáradságos ácsorgástól, a tévedő próbálkozástól, merről nyujtják a kis kenyeret, de félték a titokzatosságtól, a mindig zorduló égietől bambán, nézték az aggastyán bibelődéseit. A negyvennyolczas honvéd örült az ájtatos játéknak és segített az aggastyánnak, ha az oltárt diszitgette. A tükrös szent képeket megczirógatta, rossz szeméhez közel emelte és nézegette a Szűz *Mária* szépséges arcát, a *Páduai Szent Antal* nyájas, komoly ábrázatát, a gyönyörű kedvességet, amint a Boldogságos Szűz és az ifju Szent *József* ráhajolnak a bölcsőben játszadozó kis *Jézusra*. Reggel volt már, a koldusok felczihelődtek a matrácra. A hősza-

kállu az oltár előtt ácsorgott, friss vízzel öntözgette a virágokat, *János bácsi* rakosgatta a szent képeket. Szent *Lukácsot* a szeméhez emelte, megcsodálta. Az öreg emberek magukra rántották a gunyát, készülődtek a csuf robotra, *Kellemes Gábor* rosszul ébredt, dörmögve huzta föl a csizmát. *János bácsi* megcsodálta a Szent *Lukácsot*, a kerek nagy arcát, a fürtös, nagyszakállu fejét és ránézett a térdepelő aggastyánra:

— Magának olyan az arcza, mint Szent *Lukácsé* . . .

Kellemes Gábor megrágtá a padlót, a lába beletalált a csizmába. Dühösen fölnevetett, ment ki a szobából, a hőszaállu előtt megállt és rákiáltott:

— Persze Szent *Lukács* . . . még mit nem . . . maga spiller . . .

Öreg emberek epéje már csak bágyadtan mozdul, de mire öklelődnék, csunya mérge

a háborgásig már föl nem forr; fáradó, öreg emberek kikerülnek az utcára, roskadva átcsozogják a nappalt és békés, szomorkodó emberekké válnak újra, ha eljő az este. *János bácsit* hazavárták. A falábu sóhajtgatott:

— *János bácsinak* ma jó napja van . . .
János bácsit ma mindenki megszólítja . . .
alig is várta már a márczius 15-ét . . .

Kellemes Gábor megcsavarta a deres bajuszát és hamiskásan mosolygott:

— De megérte . . . és máma nem fog sopánkodni, hogy *Eöry Szabó István* tizedes még nem csinált neki kvártélyt . . .

Kellemes Gábor sodorgatta a lógós bajuszát, csettintett és mosolygott:

— Megisszuk az áldomást . . .

A falábu busult:

— Csak a negyvennyolczas honvédnek van ma már becsülete . . . magamfajta katonát kutyába se vesznek . . . persze én csak

Ott tört reánk a gyilkoló halál,
Ott mosta köny a vérző sebjeink;
S hol annyiszor gyalázva volt nevünk,
Onnan dereng uj fénysugár megint.
Ott folyt patakban annyi hősi vér,
S annak nyomán fakadt a sok babér!

Sebedre gyógyirt ott lehelt hazám
Virágözön az áldozat hegyén;
S mily illatos, mi drága az neked . . .
Minden virág egy uj vigasz, remény:
Nagy volt e nép, s nagyobb csak úgy leszen,
Ha szent előtte még a küzdelem!

Nagy volt neved, de annyi vész után
Ki merete hinni, hogy még fönmarad?
Hisz úgy rohant terhes felhő gyanánt
Török-tatárhad, mint az áradat.
S az özvegyeknek jajgató szavát
A harczy zajtól meg se hallhatád!

Vérben hagyott a gyilkos áradat,
S mit alkotál, tűzvész lerombolá.
Mind törbe csalt a talmi hü barát,
S azt leste csak, hogy élsz-e még soká?
Osztozkodának már a konczokon,
S megásva várt a pusztá sirhalom.

Csüggedt kebellet járt a hontalan,
S csak vágya élt, hogy majd kinő talán
A csonka szárny s vígan repülve viz
Vigasztalást kinzó rabság után:
Virradni kezd, ütött az óra már,
S rabláncz helyett a béke napja vár!

S megvirradott, feljött a nap Hazám!
Mint üstökös csodált a nagy világ.
— Kibékülés az önviszály helyén . . .
Ez tette nagygyá Árpád hős hadát!
Maroknyi nép, de mind erő, aczél;
Nem csügged el, harczol és remél!

Nem csüggedél és Herkules gyanánt
Tiportad össze ellenid hadát.
Halál hatalmas rajtad megtörött;
Babér övezte rut, nehéz igád!
S akik temetni jöttek közéd,
Te ásatád azoknak sirhelyét!

Győztél Hazám! s a csillagok között
Áldásra hívnak nézd! a hőseid!
Azok porából nőtt az őserény:
Áldozz te meg hitet s reményt nekik!
E hitt varázsa lett a virradás,
Ez is maradt örök vigasztalás!

Derült eged mosolyogva int feléd,
Vidám zsolozsma zeng az ajkakon.
A munka napja újra fölragyog,
Virul meződ, zöldül hegy és halom.
Madar dalától zeng a hüs berek,
S e dal dicső jövőt ígér neked!

Előre hát! ne hagyjon el hited!
Lelked derüje tiszta, szép legyen!
Hiszen ki hisz s mosolyg a baj között,
Vigaszt ad annak, ennyi küzdelem.
Nem hült ki még az ősi vér s erő;
Te sziklafalként állsz meg, bármi jó!

Nézd! már virit a sok kinyilt virág!
Sebedre szórja mind a balzsamát.
Vigyázz tehát, ne érje hervadás!
Te öntözéd, te szívd illatát!
S mit annyi köny idáig áztatott,
Megéri még a boldogabb napot!

Előre! Föl martirjaid után!
Csak így terem örök babér neked!
Hegy és halom harsogja szertesztét:
Itt áldozának oly sok életet! . . .
Áldás fakad a vérözön nyomán,
S te élni fogsz, s virulsz magyar hazám!

Lovász Nándor.

HETI HIREK.

A Budafoki Ipartestület 20-iki közgyűlése ejtette meg a tisztújítást. A régi tisztikar most is megmaradt, mindössze a választmányba jutott be két új ember: Fajsz Sándor és Szücs Károly. Az Ipartestület múlt évi zárszámadása következőleg állapított meg: Bevétel: 4519 kor. 84 fillér. Kiadás: 2296 kor. 44 fillér. Vagyon: 5280 kor. 60 fillér. Az özvegy-árva alap 1221 korona 80 fillérből áll.

Halálos elgázolás. E hó 22-én d. e. 11 óra 8 perczkor Albertfalván egy Pest felé menő villamos elgázolt egy kocsit, mely az albertfalvai rum- és eczetgyárból jött kifelé. A rajta ülő 69 éves Kokics András a pótkocsi alá került és tüstént szörnyethalt; a szekér pozdorjává zuzódott; csak a lovaknak nem történt bajuk. A vizsgálat megállapította, hogy a kocsivezető egy másik villamos-alkalmazottal diskurálgatott, nem csöngetett s így történt a baj. A vizsgálatot a csendőrség megindította. — Megemlítjük még, hogy 25-én igy horzolt egy kocsit a villamos a villanygyár előtt; egyébként: folytatása következik.

A „Budafoki Ifjusági Kör“ ápril 2-án este 8 órakor tartja alakuló közgyűlését az Iparoskörnek a Schmidt Sebestyén féle vendéglőben levő helyiségében.

Kiskoru betörők. Két mészáros inas: G. Károly és W. Ferencz, kiknek nevét csak jómódu és becsületes szülőkre való tekintettel nem írjuk ki: 24-én nagy kapukulcsal leverték a lakatot a templom melletti pinczéről s onnan 20 kor. értékben különféle gyümölcsöt: fügét, narancsot, stb. vittek el. Előzőleg is megdézsmáltak már egyszer a pinczét, de az akkor nyitva volt. Mindkét esetet beösmerték.

az osztrákért verekedtem, még az obsit is németül mondja . . . den Feldzug 1878 in Bosnien mitgemacht . . . március 15-én mindig az jár az eszembe, miért kellett odaadnom az egyik lábamat az osztráknak . . ; erős, jó lábamat Boszniában eltemették, engemet meg hazaküldtek és mit kaptam érte, a német obsitot és ezt a sárga fitymát, itt a mellemen . . . Hiába kéregetek, az emberek elmennek mellettem, rám néznek és látom az arcukról, azt mondják magukban . . . ez nem negyvennyolczas, annak adjuk a krajczárt . . .

János bácsit hazavitték. A nagy, kevély város kedveskedett az öregnek. János bácsi botorkált az utczákon, föl-fölemelte az arcát, hunyorgó tekintettel rápislantott az ünnepi lobogókra és azok türemlettek, kinyilottak, játszadoztak fölötte. János bácsi komolykodva hazafelé tartott és meg-megállt egy pillanatra,

ha a kokárdás gyermekek, emberek eléje álltak és jó szóval pénzecskét adtak neki. János bácsi lassanként hazatotyogott. A falábu harczos, a vén napszámos itták a hószakállu borát. János bácsi köszönt, letérdelt az oltár elé, egy kicsit fohászzkodott és hátraszólt a vidámodó napszámosnak:

— Mindjárt . . . mindjárt . . . Kellemes Gábor . . .

János bácsi leült az asztal mellé, félretolta az italt, amivel megkinálták és pityókásan mondta:

— Mára már sokat ittam . . . sok helyütt megkináltak . . .

De ivott a borból, a hószakállu szives italából.

Kellemes Gábor mosolygott, ravaszul mosolygott és az öreg honvéd felé hajolt:

— János bácsi, máma megvizsgáltak . . .

tdnja mit mondott a tisztí orvos? . . . azt mondta, hogy én már nem tudok zsákot hordani, se hordót gurítgatni, se az utcán söpörni, se a kocsit huzni, se semmitse tudok én már csinálni . . . János bácsi, azt mondta ám az orvos, hogy én már rokkant vagyok . . . rokkant . . . és hazaküldenek Boldogfalvára, tartson el a község . . . muszáj neki . . .

Kellemes Gábor ivott; mosolygott. két deres bajuszát ravaszul sodorgatta János bácsi; bólogatott és hallgatta, amit a hószakállu mond a halódó apostol éjszakájáról, a nagycsütörtöki tanításokat, amikre a templom ellötti koldusok tanitgatták őt, és János bácsi is elbeszélte az eseteit, a falábuhoz hajolt s elmondta a nemzeti nap eseményeit: milyen jól bántak vele az emberek a Nemzeti Múzeum előtt, a Petőfi-szobor előtt, de Kellemes Gábor leste a csöndet és bele-

Véres verekedés. Vasárnap egy czipészegéd és egy állásnélküli pinczér a sár-fenekéi dülőben meglamadott egy budafoki polgárt, kivel előzőleg mulattak s 6 koronáját elrabolva elverték, hogy azóta nagyot hall. A támadókat elfogták.

Rejtélyes lopás. A hosszú-u. 20. számú házban Fasztinger-éknél, ahol hatan laknak, vasárnap éjjel 5 órának és néhány koronának lába kelt. Az ismeretlen tettes ellen a nyomozást megindították.

Részeg emberek garázdálkodása. 23-án Sch. Jakab az ajtó befejezése után erőszakkal behatolt özv. Höczl Györgyné lakásába s ott ennek Borbála nevű leánya ellen akart merényletet elkövetni. — Vasárnap este két katona támadott meg az utcán egy nőt, aki csak azért menekült meg, mert egy kapás ember jött arra felé s ez védelmébe vette. — 25-re virradó éjjel pedig a Sörház előtt találtak egy embert, amint a villamos sineken aludt. Két csendőr és két rendőr vitte be a község házára. A büntető eljárás mindhárom esetben megindult.

Bicskázó gyerekek. Albertfalván, a réten, 25-én d. u. 5 órakor Tóth György 12 éves fiú zsebkésével kétszer fejbeszurta a 11 éves Hidvégi Sándort. Ok: játék közben összeveszttek.

Mi van a Naxossal? A Naxosnak, úgy látszik, még sincsenek rendben az ügyei. Egyrészt titkolóznak, még a társaság mérlegét is csak a váltótörvénytörvényen volt alkalmunk megtekinteni; más részről pl. ilyenféle hírek jelennek meg róla pesti lapokban: Diszkrét kiadások. Ah, azok a diszkrét kiadások! Olyan tételek ezek, amelyek nemcsak minden államháztartás költségében szerepelnek, de helyet

foglalnak egyéb nem állami, sőt gyári üzemekben is. Nemrég Naxos czimen fémciszoló-gyár létesült Budafokon, amely tíz évre igazgatójává szerződött egy Hammerschlág Frigyes nevű urat. Az új igazgató első indítványa úgy szólt, hogy állítsanak be egy nagyobb tételt *diszkrét kiadások* czimén. Például vesztegetésre. Hammerschlág tényleg ez alapon kezdte meg működését. Az első tétel *hetvenhat* koronáról szólt, amelyet *diszkrét pezsgőzés* czimén könyvelt el, persze nem az üzlet érdekében, de finom nőcskék társaságában. És azután jöttek a többi *diszkrét* tételek. A gyár igazgatósága vágre is megsokalta a dolgot. Hammerschlágnek kitétték a szűrét, ezenkívül pedig nyolcz-tízezer korona okozott kár miatt *hütlén kezelésért* feljelentették. Szérencséje volt az igazgatónak, mert a czég ügyvéde tévedésből *visszavonta* feljelentését. Ezért azután ő jelentette fel *hatóság előtti rágalmasért* a vállalatot. Ma tárgyalta ezt a pört Farkas büntető bírósági bírósága előtt a panaszost dr. Káldor Gyula képviselte. Dr. Weisz Ödön védő azzal érvelt, hogy a gyár bosszúból jelentette fel védencét. Ez ugyanis tízéves szerződése erejéig pört indított a Naxos ellen s ez most büntető feljelentésekkel akarja a polgári pört ellensúlyozni. A bíróság két tanu beidézésé végett elnapolta a tárgyalást. Az érdekes esetre még visszatérünk.

Olvasóinkhoz. „Politikai szemle” rovatunk e számunkból hely szűke miatt kimarad. A lap árusítását a Fogyasztási Szövetkezethél beszüntettük s most egyelőre csak Kratochwill Henrik Kossuth Lajos-u. 23. sz. a. lakásán kapható, ki ezt sziveségből, ideiglenesen vállalta magára.

akasztotta szavát a beszélgetésbe. Csak ő beszélt:

— János bácsi, én már nem várom meg, amíg maga bejut a menházba . . . Hazamegyek én előbb, ahol már husz éve nem voltam . . . nem tudtam én erre soha négy forintot rászánni . . . Most aztán hazavisznek . . . a község költ nem én . . . és eltart engem a község . . . Nem kell nekem már zsákot rakni erre a rossz, girhes hátamra, nem kell nekem már zsákokat emelgetni ezzel a két kiszáradt karommal, nem kell nekem már a földet nyomni ezzel a két bétéglábammal, hogy össze ne roskadjak a zsákok alatt . . . nyugalomba visznek engem . . . Elmegyek Pestről és nem látom majd ezeket a fuvalkodó embereket, akik elkergetik embert . . . milyen vasvilla-szemekkel néztek rám, kéregetni mentem . . . és elűztek, mint a pákosztos macskát, vagy odadozták a

krajczárt, mint a csontot a kutyának . . . Pfüj, husz évig éltem ebben a városban . . . Boldogfalván a kezemet a vízbe se mártom és enni adnak, vaczkot adnak, eltartanak engem . . . és csak járkálni fogok. Ha elfáradtam, leheveredek a temetődombon . . . rám süt a nap; a kalapom a szememre huzom és alszom egyet, a szagos fű puhán tartja a fejemet . . .

Kellemes Gábor megrázkódott a gyönyörűségtől, orrlyuka kitágult, vad széles mosoly torzította el az arcát:

— De régen nem szagoltam a fodormenta, a kakukfű szagát . . .

A hószakállu arcza földerült, kék szemeit ráemelte Kellemes Gáborra és izgatottan mondta:

— Az isten jó . . . nem hagyja el a szegény cselédeit . . .

A napszámos dörögött, ivott, a sarok-

FEJTÖRŐ.

I.

1	yv	Európa
á	a	Ázsia
		Afrika
		Amerika
		Ausztrália
		Polynézia
		0

Megfejtése: egy népdal első sora.

II.

nyil	iii	az	aaa	ác	a	ibolya	a
nyil	iii		aaa				

III.

Ó Ó

Tudnivalók:

1. Megfejtési határidő: 1910 április 3.
2. A megfejtések a szerkesztőség czimére nyílt levelezőlapra küldendők be.
3. A legalább két rejtvényt helyesen megfejtők közt száz darab a nyertes nevével ellátott finom levélpapíros borítékkal sorolunk ki.
4. A megfejtéseket, megfejtők és a nyertes nevét lapunk 13-ik számában közöljük.
5. A pályázatban csak lapunk előfizetői vehetnek részt.

A tizedik számban közölt rejtvények megfejtése:

- I. Nincs cserepes tanyám . . . (T. i. nincs cserepes „t” az „a” betűn; de még csereptelen sem . . .)
- II. Többet ésszel, mint erővel. (Több az & (=et) „ész”-szel, mint az „R” „ő”-vel.)

oltár felé sandított és félösen, zavarodottan motyogta:

— Talán már rám gondol . . .

A béke, az enyhülés alászállt az öregekre, az öröm czirógatta az eszüket, a megpróbált lány szívük csalogatta a fantáziájukat a bolondos, vonzó képzelődések felé; rossz, kiszakadt hangon dalolgattak. János bácsi énekesen gügyögött, a fejét a kezére támasztotta, veledalolt a többiekkel, fölbuzdult koldusok dalolták a Kossuth-nótát, a trikolóros ünnep bántosabb, igazabb diadal-estéje karolva ráborult a rokkant honvédre. János bácsi betegen, boldogan ült az asztal mellett, kotort a kis pénzei között, bort hozatott, a falábu odabujt melléje, dalogatott, nézegette János bácsit, a honvéd-mándliját, a mellén pislakodó ezüstös mediáliát és elvitte, rebbenve, a mámoros tekintetét az ablak felé és a szegény üzött esze, a megbolygatott

III. Künn a ménes.

Helyesen megfejtették: Kissimonffy Sándor, Huszár Kálmán dr. Bakos Gyuláné, Nagy István, Horváth Böske és Kovacsics Márton. Utóbbi nyertes lévén, a kisorsolt 5 üveg Heidsick Monopol pezsgőt neki: Budapest, VII., Terézkörut 22. sz. lakására el is küldtük.

Vegyes.

Étkezés és étvágy. Magyarország többek között a nagy évéseknek is a hazája; ünnepi alkalmakkor — pláne így képviselőválasztások idején — mindenütt tullépek, nem gondolván arra, hogy a gyöngébb szervezetre esetleg káros hatással van a megszokott mennyiségtől való nagyobb eltérés.

A husvéti vendégeskedések és választási „értekezletek“ alkalmából alkalmunk volt egy neves orvost megkérdezni e tárgyról, aki az alábbiakban fejtette ki ellóttünk a nézetét:

Régi tapasztalati tétel, hogy az evésnek figyelemmel és gyönyörűséggel kell történnie. Étkezéskor felejtsük el a mindennapi élet gondjait és irányítsuk egész figyelmünket a ránk váró gasztronómikus élvezetre. Ez kiválóan fokozza az étvágyat és csak az olyan étkezést követi a jó emésztés, a mely igazi étvágygyal történt.

Éppen ezért az étkezés aktusa valamennyi kulturnépnél rég idő óta bizonyos szokásokkal van egybekötve. Első sorban — különösen a jobbmódu családoknál — az evésre úgy készülnek, mint valami ünnepieségre. Az emberek megmosdanak, megfésülködnek, ruhát változtatnak. A munkaruhától és a munka szennyétől megszabadulnak. Sok családban még az evés előtti asztali áldás elmondásával is fokozzák az ünnepiességet. Szokás továbbá az ebédet egy külön e célra szolgáló helyiségben elkölteni.

Az étkezés ideje is pontosan meg van határozva és e szerint igazodik a munka és szórakozás, a nap egész beosztása. Szívesen adunk továbbá az evésnek különös jelentőséget azzal, hogy asztalunkhoz rokonaink, barátaink vidám körét gyűjtjük egybe. Jobb körökben tudvalevően szokásos asztal mellett a zene; régebbi időben bohócok, énekesek idézték elő a kellemes étkezéshez szükséges hangulatot. Szóval, minden ilyen szokás oda-irányul, hogy gondolatainkat a mindennapi élet gondjaitól az evésre fordítsa és ezáltal étvágyunkat fokozza. Ebből a szempontból érthető, hogy komoly olvasmányt vagy beszélgetést miért száműzünk az evéstől. Különösen serdültebb koruaknak nem szabad megengedni, hogy evés közben olvassanak, mert ez könnyen emésztési zavarokat idézhet elő.

Az ételek látószerveink utján is hatnak az étvágyra; hiszen egy-egy kedves ételünk láttára már „összefut a nyál a szánkban“. Nagy szerepet játszik ennél fogva az étvágy fokozásánál a terítés, az asztal földiszítése, az étkek tálalása. Mem mindegy, hogy azt otromba agyagtálban, vagy finom porcelánon ügyetlenül főlhalmozva, avagy művészettel összeállítva adják-e elének. Az izléses tálalás már étvágyat gerjeszt és ezért hatással van az emésztési tevékenységre. Itt tanulják meg az ismert közmondás igazságát: „Evés közben jön meg az étvágy“. És megfordítva: elmegy az étvágyunk, hogyha ételünk tisztátlan edényekben, rendetlenül jönnek az asztalra. Már pedig a mit jó étvágygyal eszünk meg, azt rendesen megemésztjük és testünkét erősítjük vele, míg a mit étvágy nélkül fogyasztunk, annak ellenkező a hatása.

Ide tartozik az evés közben való alkoholfogyasztás, a mi némely népnél a legrégibb idő óta divik. Az alkohol ugyanis ét-

vágyat gerjeszt, emeli a hangulatot és elűz mindent, a minek a kedélyállapokra nyomasztó hatása lenne; megszabadít a napi gondokra való emlékezéstől. Ámbár az alkohollal nagyon csinján kell bálni. Sokszor éppen az étvágyunktól vonja meg azt, mihez felderítő hatásával hozzásegített.

Az étkezés magasabbrendű higiéniáját természetesen csak a finomabb társadalmi osztályoknál találjuk, a melyeknél az ételek nagyobb mennyiségben állnak rendelkezésre, mint a mennyire a szervezet szükségleteinek megfelel. Az ő nagyobb szellemi tevékenységük és csekélyebb testi erő kifejtésük különös rendszabályokat tesz szükségessé arra, hogy az elme szabad legyen, az étvágy felbredjen és az emésztés jobba váljon: míg a szegényebb néposztálynál, a mely testileg erősebben dolgozik és tápláléka szűkebb, az az étvágy már normálisan is eléggé megvan. Ez az oka annak is, a miért a társadalom magasabb rétegeiben az ételek elkészítése oly költséges, az alacsonyabbakban pedig oly egyszerű. Az étel minden járuléka arra való, hogy az evés szükségét felébressze, az erre irányuló vágyat erősítse. Az éhes embernek persze nincs ilyen különös eszközre szüksége, mert hiszen; „az éhség a legjobb szakács.“ Ez azonban csak bizonyos esetben van, mert minden ember, sőt az állat is megkívánja, hogy az étele jóízű legyen. Még az órák hosszáig éheztetett kutya se fal föl mindent, a mit elébe tesznek, egyforma örömmel, hanem kiválasztja azt, a mi izlik neki. Hogy az ételnek valami fűszere legyen, szükséglet.

Nagyobb ebédnél az előétei mindig valami pikáns legyen, vagy pedig husleves, bouillon. A husleves igen fontos kémiai izgatója a gyomornedvnek, arra iparkodjunk tehát, hogy az első fogás a gyomornedv bő-

lelke fölsirt, behajolt a János bácsi arcába:

— De szeretnék negyvennyolczas honvédlenni . . .

A levegő frissen, felszabadulva járt az utcákon. Az orgonaszirmok lerepültek a tavaszi földre. János bácsi nagyon elfáradt. Nem igen ment el már hazulról, nyugodott a rossz matrácson, álmosan nézte a plafondot és szótalan töprengéssel várta az estéket, érkező társait. A hószakállu egyszer csak így szólt:

— A szegény Péter ma hajnalban meghalt . . .

Az aggastyán fehér feje fölmerült a zavaródó koldusok előtt. Mukkanás nélkül, néhez érzésekkel hallgattak a hószakállu regéit, a husvéti Jézus-legendák bűvös szomorúságai szorongatták a fájdalmas szívüket és mélyen megindultak az evangéliumos alá-

— Én az Ur, megmosom a ti lábaitokat . . .

A hószakállu rávonta kék szeméire a szemhéjjait, a filrtös, szép fejét lassan föl emelte és beszélt, ájtatosan, duruzsoló valómással a nagycsütörtöki czerimóniákról; elrugott, öreg koldusok ámulva sejtegették . . . valaki eljött hozzájuk. Az aggastyán zavartalanul ájtatoskodott, a keserű, rossz száju napszámos is megnémült, titokban a magasságokat nézte, nem rontják-e meg hazavivő utját a láthatatlan kezek? Elfonnyadt, csunya életükre csudálatosan ráborult a babonás szépség; az elhagyott, szegény öreg emberek kábulva örvendeztek . . . a kóválygó égiek ime, megálltak föllóttük. A kis oltár előtt együtt szenteskedtek az apostollal, János bácsi a matrácson mormolt. A virágos élet átröpült a fákra, a fiatal házak izgatottan sütkéreztek a napsütésben, az emberek fölött szilajon hany-

torgott a golgotás április. Virágvasárnapján a hószakállu barkát vitt haza; ölben hozta, fölmutatta, komolykodó cselekedettel a koldusok között elosztotta, istenes regét mondott:

— Az Ur bement Jeruzsálembe és virág pattant a fán, amerre elhaladt; illatos volt az ut, amerre elvonult . . .

Az öreg emberek játszadoztak a barkákkal, az ezüstös galyak hüvös testét átczirógatták az arcukon, a szemükön, a szájukon, kitérült tüdővel lélegzettek. Tavaszi szagosságok röpdöstek az ablak alatt.

János bácsi sovány, nehéz teste könnyű lett, a szomorúságok méla szépüléssel fölfrissültek benn, a bóduló fejében mámoros elgondolások kuzsálódtak. Pihegve, csöndben fektűt a matrácson, a falábu örködött mellette. Mély csöndben várták az estét, a barna árnyakkal fölsuhanó örömöket. János bácsi

kiválását idézze elő a következő tápláló étkek számára.

Az evésnél többnyire édességekből álló befejezése egészségügyi szempontból igen helyesen van kiválasztva. Az édes étel kellemesen izlik; míg tehát evés elején az emesztő nedvet izgató előételre volt szükség, addig annak végén, a jóllakás határán olyasmit eszünk, a mi nem izgat és kellemes hatást tesz. És ez az eset áll fenn az édes ételeknél.

A evésnél alkalmazott régi szokások tehát korántsem keletkeztek önkényesen, hanem a jó emésztésre való ösztönszerű törekvésből és mind csak arra valók, hogy a rendes emésztés főkellékét, az étvágyat előidézze és fokozza.

REGÉNY.

A Pál-utcai rejtély.

Irta: Conen Doyle.

Angolból fordította: Péchy Erzsike.

(12)

XVII. fejezet.

Hoffmann kertészét és társát bizony levezették a becsöngetett rendőrök a második emeletről és minden tiltakozásuk ellenére bezárták őket egy, úgy látszik, ilyen célra szolgáló üres szobába.

Az inspekziós rendőrtiszt azután sietve jelentést csinált magának az esetről és két rendőrt véve maga mellé, kisietett a Hoffmann villához.

Néhány percz múlva már benn voltak a villában, pár pillanat még és ott álltak a gróf holtteste előtt.

A rendőrtiszt első sorban is a még égő villanylámpát oltotta el, azután kinyitotta az ablakokat.

Kellemes, hűvös, őszi délelőtt volt. Ragyogott a nap és apró porszemek tánczoltak az ablak előtt a becsillanó napsugárban.

Azután parancsot adott a rendőrtiszt, hogy a holttestet tegyék fel az ágyra, ne heverjen a földön. És hogy takarják le a szegény szélütött ember hulláját. Ő ugyanis abban a hitben volt, hogy a gróf szívszélütésben halt meg.

Mikor aztán a két rendőr feltette a hullát az ágyra, az egyik észrevett valamit.

A ruhán egy gömbölyű lyukat látott meg, amelyen át lassan szivárgott a vér.

Egy pillanatra maga sem tudta: mi lehet ennek az oka. A második pillanatban azután felülkerekedett a rendőr és odafordult felebbvalójához:

— Tekintetes ur!

— Mi az?

— Itt egy seb van a gróf uron.

— Micsoda? Seb? Hol . . . ?

És a rendőrtiszt gyorsan odalépett a hullához. Le is hajolt. S mit látott, az megdöbbsentette.

Csakugyan lött sebet látott. A ruha kissé meg is volt pörkölődve a lövéstől. . . .

Az első pillanatban nem tudott mit csináljon. Agyában egymást kergették a zavaros gondolatok.

— Mi is történhetett? Öngyilkosság? Ez kizárt dolog. Semmi oka sem lehetett rá az elhunytak. Meg volt mindene amit csak kívánhatott. Boldog volt. Egészséges volt. Talán megölték . . . valaki, aki most kihasználta a jó alkalmat, mikor a grófot egyedül találhatta. Talán boszúból, talán haragból. Hiszen minden embernek van ellensége. Vagy tán rablógyilkosság . . . ?

— A becsülete azért olyan, mint az övéké . . .

János bácsi pihegett, sárga arcza újra nyugalmas volt, a falábu idegeskedett, mozgólódott a széken, odahajolt az öreghez:

— Így bánni egy negyvennyolczas honvéddel? . . . aki Ácsnál harczolt, Isaszegnél harczolt, Klapkával harczolt . . . de azért János bácsit megbeszülték . . . ugy-e, hogyha végigment az utcán, mindenki megállította, ugy-e hogyha jött a március 15-ike és az október 6-ika, mindenki megajándékozta . . . Mennyit krajczárt kapott . . .

A falábu elvörösödött, izgatottan dörzsölte a homlokát, maga elé nézett. János bácsi mosolygott és elaludt.

Az elkomorult templomokban zokogtak a lamentációk, lágy alkonyat karolta a bus embereket. Lassanként hazaszállingóztak a

Azután arra gondolt hogy mi haszna lehet neki az esetből.

— Megindítja a nyomozást. Kézrekeríti a tetteseket vagy a tettést. Ő híres ember lesz. Irnak róla az ujságok. Talán még az arczképét is közlik. Fog folyamodni a városi tanácshoz fizetés emelésért. Előléptetik. Jutalmat kap. Talán még a fővárosi rendőrséghez is bejut. Lesz hir, pénz, vagyon . . .

Isten tudja, hova nem kalandoztak volna el a gondolatai, ha szerencséjére, eszébe nem jut, hogy mindennek feltétele, hogy sikert érjen el. Erre pedig csak akkor lehet reménye, ha gyorsan intézkedik.

Hirtelenében elkezdte hát az első szükségesnek látszó intézkedésekre vonatkozó utasításait kiadni. Erélyes hangon szólt a rendőrökhöz:

— Müller! Maga gyorsan beszalad a városházára. Bemegy a kapitány urhoz és jelenti, hogy Hoffmann grófot meggyilkolták. Aztán az összes bennlevő rendőröket kiküldi ide hozzám és maga is kijön. Most mehet. Kettőt lépjen egy helyett!

A rendőr szalutált és elment.

Azután a másikkhoz fordult:

— Horvát! Maga leszalad a postára. Ott telefonál Budapestre a rendőrkapitánysághoz. Elmondja az esetet és kéri, hogy tüstént küldjenek ki detektiveket. Azután bemegy a laktanyába, lóra ül és körüljárja a városból kivezető utakon levő őrszemeket, hogy minden embert figyeljenek meg a gyanusokat tartóztassák fel. Ha ezt elvégezte, visszajön hozzám jelentkezni. Megértette?

— Igenis meg.

És szalutált ez is és elsietett.

A rendőrtiszt pedig ottmaradt és elkezdett vizsgálódni. Hátha talál valamit, ami nyomra vezet?

ráemelte a könnyes szemét a falábura, a fáradt ajka ellehelte:

— Még nem jön . . .

A falábu öreg honvéd fölébe hajolt, mosolygott, csendesen mondta:

— Most vizik a szentséges püspök ur elé . . .

János bácsi eres, lesorvadtt kezét ráemelte a takaróra, forró ujjait lassu mozdulással megnyitotta, vörös hullám futott át az arcán, a fejét erőlködéssel, hirtelen — nyugtalanul megmozdította és sohajtott:

— Reggelre meghalok . . .

A falábu hallgatott, nézte János bácsit, aki elbágyadt, álmósa lehunyta a szemét, hosszú hallgatás után elutogta:

— Előbb mint Eöri Szabó István tizedes . . . előbb mint Nagy Károly ezredkürtös . . .

A falábu lekapta tekintetét az öregről és zavarodtan mondta:

koldusok, bebujtak az ajtón. János bácsi ágyához vigyázva odatipegtek. Csendben, gondolkozó roskadtságban ültek a honvéd körül. Halkan és tágasan nyilott az ajtó. Bűvös napsugárszönyegen, hófehér feje fölött különös világossággal, jött az apostol. Tiszta uj ruhában az ágyhoz közeledett és leült szerényen, hallgatagon a koldusok között. Néma virrasztással az alkonyat beledölt az estébe, az esti csillagok hegyesen, kémelő szemekkel néztek be az ablakon. Áhitat megindultság, szegény emberek borongós szeretete szépitette János bácsi halódását. A koldusok gubbasztottak az ágy mellett, nehéz fejüket lehajtották a kezükbe, titkos csendben valamiket vártak. János bács megmozdult, mormolva megnyitotta az ajkait és megtörött tekintetét ráemelte a társaira. A panaszkodó szeme megpihent az apostolon, a hozzá kállu belenezett a János bácsi szemébe.

XVIII. fejezet.

A két rendőr meg is felelt a feladatának. Igaz ugyan, hogy menet nem tudta megállni, hogy egy pillanatra be ne szaladjon a feleségéhez, hirtelenében elmondani a nagy esetet, meg az embernek jól esik, ha elmondhat olyat, amit még más nem tud.

Fél óra alatt azután tudta az egész város a borzalmas hírt. És apró, kíváncsi csoportok vonultak a Pál-utcán végig a Hoffmann villa felé.

A rendőrkapitány is sietve tett meg minden intézkedést, ami csak eszébe jutott.

Neki első sorban a város végén sátorozó cigányokra irányult a gyanuja. Ki is küldött tíz rendőrt, hogy hozzák le mind a cigányokat, de azok nem bírtak velük. Átüzent hát a csendőrségre s onnan ki is ment négy csendőr. Ezek azután fél óra alatt behajtották az egész cigánycsapatot a városháza udvarára asszonyostul, gyerekestül, lovastul. Persze nem mentek szép szerével, hanem méltatlankodtak, sikítottak, jajgattak. Azt sem tudták, — egy kivételével, — hogy miért vitték be őket szuronyok között . . .

(Folyt. köv)

Szt.-Lukácsfürdő téli és nyári gyógyhely.

Csúsz, kőszvény ellen az iszapfürdők, soványításra a gőzfürdő, testedzésre az uszoda és napfürdő, étvágy és emésztés javítására a KRISTÁLY forrásásványvíz a legjobbak.

Szt.-LUKÁCSFÜRDŐ téli és nyári gyógyhely BUDÁN.

mébe, mélyen, hosszan ölelkezett a tekintetük. Az apostol beszédbe kezdett:

— Tizenketten mi szegény öreg koldusok az oltár elé mentünk . . . Puha bársonyszékbe ültettek bennünk . . . A szentséges püspök ur elénk járult és mögötte jöttek a nagyságos kanonok urak, a főtisztelendő urak . . . Egyszerre meghajoltak előttünk . . . Tömjént tettek a füstölőbe, szagos felhők usztak a fejünk fölött és a szentséges püspök ur és a kísérete fehér diszbe öltöztek. Az egyik pap fölemelte Szent János evangéliumát és énekelt belőle: Én, az Ur, megmosom a ti lábaitokat . . . Letérdeltek előttünk és a szentséges püspök ur leborult a lábam elé és megmosta, megcsókolta az én érdemtelen lábaimat . . .

János bácsi nehéz mozdulással föltámasztotta az egyik ujját, az apostol az öreg fölé hajolt. belenézett az üvegesedő szemébe,

„Attila” projectograph

mozgófénykép-színház

Budafok, Ország-ut 26. Meckl Gusztáv házában.

Műsor: Minden előadás váltakozó műsorral mely bármely budapesti mozgó színház műsorával kiadja a versenyt.

Belépni előadások alatt is lehet. — Előadások tartatnak minden vasár- és ünnepnapon délután 3 órától.

HELYÁRAK: I. hely 50 fillér, II. hely 40 fillér, III. hely 20 fillér. Gyermeknek I. hely 30, II. hely 20, III. hely 10 fillér. — Elsőrendű bérlet-jegy 20 előadásra 8 kor. Gyermek a délutáni 3—5 óráig tartandó előadásokon I. helyen 20 fill. a II. és III. helyen 10 fill. fizetnek. Szolid, változatos, remek műsor. Vilamos közlekedés 11 óráig. A helyiség modernül van berendezve. Műsorváltozás fenntartva. A n. é. közönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel. Az igazgatóság

Borkereskedők

figyelmébe!

Üveg göngyölő papir,
üveg czimke
olcsón beszerezhető

Kohn és Grünhut cégnél

Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10.

a bucsuzó honvéd hivogató ujjá visszahagyatott a takaróra. Az apostol zsolozsmázott:

— És dalolta a kórus . . . Krisztus szeretete egyesített bennünket . . .

János bácsi lehunyta a szemét, az arcza mosolygott és meghalt. A hószakállu letérdelt, a koldusok imádkoztak, ásitva sóhajt-gattak, aludni tértek. A falábu fehér lepedővel leborította János bácsit, bevonta a testét, eltakarta az arcját és ijedős kapkodással maga köré nézett. És a nesztelen éjszaka rejtő sátorában fölpróbálta a János bácsi medáliás zubbonyát, a félrekapott Damjanich-sapkáját . . .

Révész Béla.

Gépmester
tanonc

fizetéssel azonnal
.. felvétetik ..

Kohn és Grünhut Könyvnyomdája,
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10.

Nagy borpince kiadó vagy eladó.
Felvilágosítást:
Budafok, Hosszu-utca 13. sz. a. adnak.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kárpitos tanonc

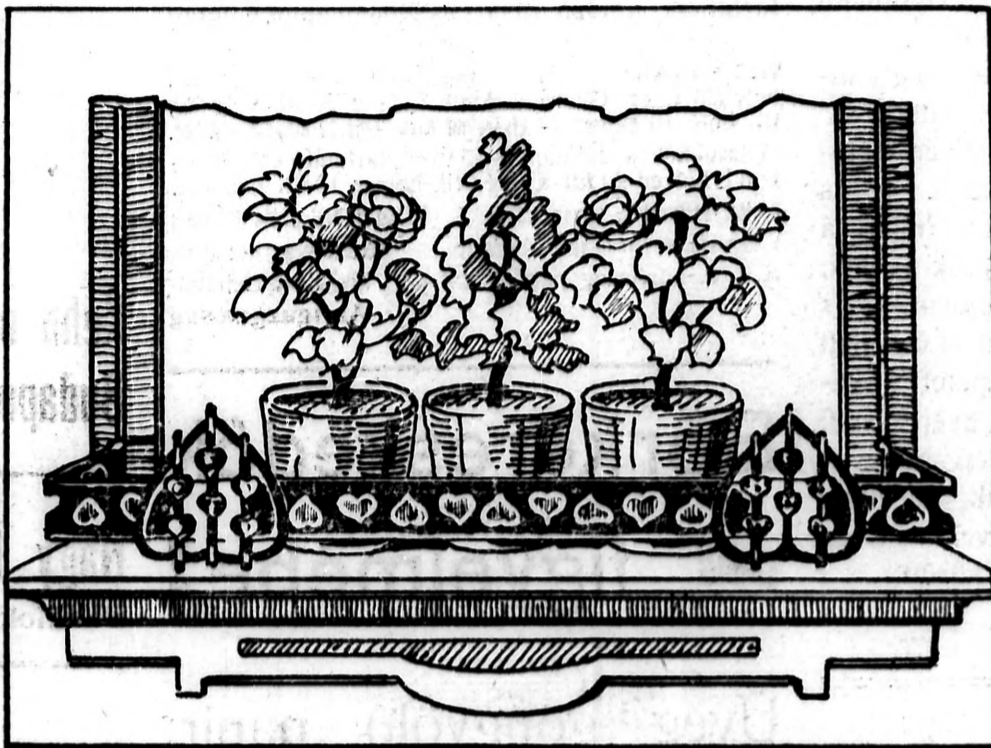
fizetéssel azonnal felvétetik
Bpest, VI., Teréz-körut 39.

Schmidt -féle törv. védett szabályozható virágrács

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Diszét képezi az ablaknak és alkalmazhatósága fel-tűnő

Izlésesen festve.

Ára **5** kor.

Kapható Schmidt
Bernát Fia
Budapest, VI.,
Szondy-u. 64.

BUDAFOK-TÉTÉNYI LAPOK

POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Főszerkesztő: Dr. Fürth Béla. Felelős szerkesztő: Dr. Lukács Imre.
Főmunkatárs: Dr. Sztéryni Gyula.

Előfizetési ára: Egy évre 5 korona. Félévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

MUNKATÁRSOK:

Anders Ramsay
Farkas Emőd
Feleki Sándor

Hajdu Endre
Heymann Károly
Margitai Béla

Óhegyi Lajos
Péchy Erzsike
eőri Szabó Ernő

GYOMORBAJOSOK FIGYELMÉBE!

Ne vonakodjék, hanem hozassa fogsorait rendbe a 20 év óta fennálló

KROJANKA-féle fogműteremben

(Atelier de confiance.)

Angol légnyomatu, könnyen megszokható és rágáshoz azonnal használható fogak és fogsorok készítése.

Fogkoronák és hidak készítése szavatolt tiszta tallérraranyból.

BUDAPEST, VII. KER., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZÁM. (Barcsay-utca sarok.)

TELEFON 55-16.

Reichenberger

□ Károly □

réz- és ércműgyáros

Budapest, VIII.,
Kender-u. 34.

TELEFON 55-16.

Az Első Budafoki Önálló Keresztény Fogyasztási Szövetkezet

Budafok, Kereszt-utca 3. szám.

Ajánlja dusan felszerelt első minőségű áruraktárát.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás

mindennemű fűszer, gyarmatáru és háztartási
cikkekből.

Kivonat az árjegyzékből:

Fehér bor literje 60 fillér, siller bor literje 50 fillér, a tagok saját termése. Liszt, Hagenmacher-féle: 0, 1 kilo 46 fillér, 1, 1 kilo 45 fillér, 2, 1 kilo 44 fillér, 3, 1 kilo 43 fillér, 4, 1 kilo 42 fillér. Tojás, I. rendű 3 db. 20 fill. Petroleum, I. rendű, literje 22 fillér. Fa, I. rendű, □ m. 7:50 kor. és 8:50 kor. I. rendű porosz-szén mm. 3:80 kor. — Házhoz szállítva m.n.-ként 20 fillérrel több.

Az eredeti porosz szállítólevél
üzletünkben megtekinthető.

Takarmányliszt 1 kilogramm 16 fillér, korpá 1 kilogramm 12 fillér.

Legjobb minőségű likőrök, konyak, pálinkák, tea, rum és kétszersült.
Naponta friss pörköltkávé. — Nagyobb rendeléseket kívánatra ingyen
házhoz szállítunk.

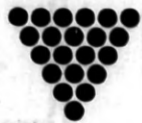
Elvállal minden e
szakmába vágó
munkák teljesítését.

Ehrenwald Aladár

kárpitos és diszitő

Budapest, VI., Teréz-körut 39.

Az 1906. évi milánói
kiállításon oklevéllel
.. .. kitüntetve

Legjobb és legegészségesebb szivarkahüvely a

RIZ LABIN 1000 DARAB
(10 doboz.)
2 KORONA.

7000 egy postacsomag. — Franco szállítás. — Vízonteladónak engedmény.

MEGREDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT
BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.

Izléses

és modern nyomtatványokat szállít

Kohn és Grünhut

Könyvnyomda. Papirzaeszkögyár. Papirnagykereskedés

Budapest, Aggteleki-utca 10.

védjegy.

védjegy.

Tölthető toll „Füllfeder“

a legjobb gyártmány 1 kor.-tól egész 12 koronáig darabja.

MEGREDELHETŐ: KOHN ÉS GRÜNHUT

PAPIRNAGYKERESKEDÉSÉBEN

BUDAPEST, VIII. KER., AGGTELEKI-UTCA 10. SZÁM.